

Presentació

A l'hora d'escollir el títol d'aquesta publicació, hem volgut fer una referència expressa a aquella àrea ancestral dels rituals i objectes escolars que es perden en la nit del temps. El «quadern» evoca un seguit reversible d'operacions entre les quals en sobresurten dues: la de conservar, en net, els deures que ens havien posat, i la de constituir un suport utilíssim i personal per repassar o per aprofundir els temes tractats. Els quaderns sovint han salvat la paraula de la incúria del temps i de la transmissió oral «L'escriptura —deia Baldassare Castiglione— no és sinó una forma de parlar que resta fins i tot quan l'home ja ha acabat de parlar.» Els QUADERNS D'ITALIÀ neixen amb l'objectiu de fixar sobre el paper les comunicacions orals (llicons i conferències) que col·legues italians molt competents han fet a la nostra facultat, de manera que pugui constituir un material de treball a l'abast de tots aquells que vulguin servir-se'n.

Del quadern voldríem heretar també l'aspecte progressiu, pel qual s'entra en activitat, cíclicament, cada cop que cal posar mà a la ploma, és a dir, recollir per escrit les diverses iniciatives acadèmiques lligades a l'àmbit dels estudis d'italià de la nostra universitat (conferències, seminaris, actes de congressos, etc.), per bé que també les aportacions motivades per circumstàncies externes —com, per exemple, l'aniversari d'un escriptor— poden suggerir la confecció d'una monografia sobre un determinat autor. El quadern, a més, aviat pot deixar de tenir el caràcter monogràfic d'aquest primer, per passar a incorporar algunes seccions, cosa que li començaria a donar l'aspecte d'aquella revista en què voldríem que, tard o d'hora, aquests QUADERNS es convertissin.

Aquest primer QUADERNS reuneix els materials de Costanzo di Girolamo, Mario Lavagetto, Maria Luisa Meneghetti, Cesare Segre i Vittorio Spinazzola, amb què l'any passat contribuïren a un seminari, que tingué lloc a la nostra facultat, l'objectiu del qual era il·lustrar, com diu el títol, les actuals «tendències de la crítica literària». Publiquem els articles tal com els seus autors ens els han fet arribar, renunciant a la uniformitat que implicaria afegir, en els casos en què no el portin, un apèndix bibliogràfic a cada article, per les dificultats d'oferir-ne una síntesi plausible i pel desig de respectar la integritat dels textos. La iniciativa ha pogut arribar a port gràcies, sobretot, a l'Institut Italiano di Cultura de Barcelona, la col·laboració del qual amb el Departament de Filologia Francesa i Romànica ja comença a tenir el caràcter i la contundència d'una tradició saludable. A l'Institut, i en particular al seu director, Bruno Bellone, devem no tan sols la possibilitat d'haver pogut oferir als nostres estudiants un seminari amb personalitats científiques de primer pla, sinó també la de publicar les seves aportacions en aquests QUADERNS que ara veuen la llum.